

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Umelecký artefakt a zážitkovosť ako súčasť edukačného procesu v základných a stredných školách

Ing. Peter Dubovan
poverený zastupovaním generálnej riaditeľky
Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: Umelecký artefakt a zážitkovosť ako súčasť edukačného procesu v základných a stredných školách

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Podľa Štátneho vzdelávacieho programu dôležitým poslaním vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra je budovanie vlastnej kultúrnej identity, chápanie miesta súčasného umenia v živote žiaka a aktívna účasť na ňom, ako aj rozvíjanie schopnosti porozumieť iným kultúram. U žiakov je dôležité rozvíjať záujem o kultúrne dedičstvo a prispieť k položeniu základov k všeobecnej vzdelanosti.

Predkladaný vzdelávací program ponúka možnosť prehĺbiť a rozvíjať profesijné kompetencie pedagogických zamestnancov v oblasti percepcie slovesného a hudobného umenia s primárnym zreteľom na kategóriu zážitkovosti. Prostredníctvom explikácie fenoménu estetického zážitku ponúka možnosť skvalitniť interpretačné postupy v edukačnom procese v oblasti slovesného a hudobného umenia a výchovy. Vzdelávací program sprístupňuje zážitkovosť ako metodický princíp a metódy podporujúce fenomén estetického zážitku.

Metodické inšpirácie, vychádzajúce z podnetov pedagógov, sú orientované na prípravu kultivovaného recipienta umeleckých diel, ktorý cez estetický zážitok a subjektívnu recepciu textu a hudby dokáže interpretovať a zhodnotiť umelecké dielo a podporiť tvorivosť – vlastnú tvorbu žiakov.

Účastník vzdelávania získa vedomosti, zručnosti a schopnosti, ktoré mu umožnia rozvíjať osobnostné, kognitívne a komunikačné kompetencie. K ich komplexnému rozvoju poskytujú vyjadrovacie procesy umenia veľmi dobré východisko, pretože v integrovanej forme zapájajú mimoracionálne (zmyslové, citové, motorické) zložky, spolu s predstavivosťou, fantáziou a racionálnym (analyticko-syntetickým) myslením. Účastník vzdelávania získa schopnosť tvorivo vyjadrovať vlastné názory a postoje v oblasti slovesného a hudobného umenia so zreteľom na kategóriu zážitkovosti; rozlišovať hlavné umelecké druhy; opisovať a interpretovať estetické zážitky z vnímania umeleckých diel; rozlišovať variabilnosť výrazových prostriedkov slovesného a hudobného umenia; chápať význam umenia a estetického činnosti v živote jednotlivca a spoločnosti a v kultúre; uplatňovať kritické myslenie voči súčasným kultúrnym procesom.

Učenie v umení prináša špecifický spôsob poznávania. Vo vyučovaní je potrebné správne vyvážiť mieru teórie a zážitkového poznávania umeleckého diela. V tejto úlohe obostojí metóda interpretácie, ktorá rešpektuje celostné vnímanie umeleckého diela, zužitkúva odborné poznatky a zaručuje postupnosť vo vytváraní si vzťahu k umeniu. Žiak sa najskôr oboznámi s dielom prostredníctvom recepcie a potom si tento zážitok zdôvodní pomocou teórie. Vzdelávací program podporuje využívanie metód zameraných na zážitkové, skúsenostné učenie a schopnosti umeleckého diela živo, verne, výstižne zobrazovať život človeka, o čom vypovedá téma, kompozícia a výber umeleckých vyjadrovacích prostriedkov.

Druh kontinuálneho vzdelávania: Aktualizačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania: Kombinovaná – prezenčná a dištančná

Ciele vzdelávacieho programu:

Hlavný cieľ:

Rozšíriť a rozvíjať profesijné kompetencie učiteľa potrebné na interpretáciu literárnych textov a hudobných diel prostredníctvom estetického zážitku a implementovať nové poznatky z oblasti interpretácie umeleckého diela do vyučovacieho procesu v základných a stredných školách.

Špecifické ciele:

- Rozvíjať kompetencie, implementovať aktualizované poznatky a získané zručnosti v oblasti percepcie a interpretácie slovesného a hudobného diela do konkrétnych vyučovacích hodín zameraných na zvýšenie úrovne literárneho a hudobného vnímania prostredníctvom explikácie fenoménu estetického zážitku.
- Prehĺbiť znalosti o najnovšie poznatky z oblasti interpretácie literárneho textu a hudobného diela cez estetický zážitok a interpretačné zručnosti, ktoré skvalitňujú proces literárnej a hudobnej interpretácie v školskej praxi.
- Rozšíriť schopnosti, vybrať a použiť vhodné didaktické prostriedky a metódy stimulujúce procesy percepcie a interpretácie umeleckého diela.
- Prehĺbiť kompetencie o spôsobilosť zhodnotiť svoje postupy v oblasti percepcie literárneho a hudobného diela.

Obsah vzdelávacieho programu:

Modul 1 Estetická kategória zážitkovosti

Modul 2 Zážitkovosť ako princíp vyučovania slovesného umenia

Modul 3 Hudba ako forma realizácie tvorivosti človeka

Modul 4 Zážitkovosť ako princíp vyučovania hudobného umenia

Modul 1 Estetická kategória zážitkovosti	Forma	Časový rozsah
- Zážitok, skúsenosť, poznanie a hodnotový postoj. - Špecifickosť procesu recepcie umenia a zážitkovosť vo vyučovaní. - Percepčné a interpretačné postupy vo vyučovaní umenia. - Metodické problémy recepcie a interpretácie umenia v edukačnom procese.	prezenčná	2 2 2 2
Modul 2 Zážitkovosť ako princíp vyučovania slovesného umenia	Forma	Časový rozsah
- Fenomén estetického zážitku v slovesnom umení a prítomnosť estetického zážitku v školskom prostredí. - Literárna komunikácia a typológia interpretácií. - Interpretačné postupy a zážitkovosť ako metodický princíp. - Interpretácia slovesného umeleckého diela – praktická aktivita s uplatnením zážitkových a aktivizujúcich metód.	prezenčná	2 2 2 2
Dištančná forma Zadanie: Výber jedného literárneho textu, resp. literárneho diela (prozaického alebo lyrického) a jeho interpretácia s akcentom na kategóriu zážitkovosti. Výstup z dištančnej formy: Jeden literárny text, resp. jedno literárne dielo a jeho interpretácia. Formát A4, v rozsahu vybraného textu, resp. literárneho diela a jeho interpretácie Spätná väzba: Posúdenie interpretácie textu, resp. diela s akcentom na kategóriu zážitkovosti lektorom (elektronickou formou).	dištančná	4
Modul 3 Hudba ako forma realizácie tvorivosti človeka	Forma	Časový rozsah

<ul style="list-style-type: none"> - Hudba v živote jednotlivca a spoločnosti – funkcie hudby. - Hudobná komunikácia a percepcia hudby. - Tón a jeho svet - základné vyjadrovacie prostriedky hudobného umenia: rytmus, melódia, harmónia, dynamika, farba. 	prezenčná	2 3 3
Modul 4 Zážitkovosť ako princíp vyučovania hudobného umenia	Forma	Časový rozsah
<ul style="list-style-type: none"> - Metódy podporujúce zážitkovosť v edukácii hudobného umenia. - Interpretačné postupy v hudobnom umení. - Interpretácia hudobného umeleckého diela – praktická aktivita s uplatnením zážitkových a aktivizujúcich metód. 	prezenčná	2 3 3
<p>Dištančná forma Zadanie: Výber jednej hudobnej skladby a jej interpretácia s akcentom na kategóriu zážitkovosti prostredníctvom hudobných vyjadrovacích prostriedkov. Výstup z dištančnej formy: Jedna hudobná skladba a jej interpretácia. Formát A 4, v rozsahu interpretácie vybratej skladby. Spätná väzba: Posúdenie vhodnosti výberu a interpretácie hudobnej skladby lektorom (elektronickou formou).</p>	dištančná	4
SPOLU hodín: 40, z toho 32 prezenčne, 8 dištančne		

Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu Umelecký artefakt a zážitkovosť ako súčasť edukačného procesu má kompetencie implementovať aktualizované poznatky z oblasti percepcie a interpretácie literárnych a hudobných diel s akcentom na kategóriu zážitkovosti do vyučovacích predmetov slovenský jazyk a literatúra, hudobná výchova a umenie a kultúra a to s využitím percepčných a interpretačných metód. Vie interpretovať literárne a hudobné dielo, stimulovať percepciu a interpretáciu umeleckých diel u žiakov, je schopný zhodnotiť svoje postupy v oblasti percepcie literárneho a hudobného diela.

Rozsah vzdelávacieho programu:

40 hodín, z toho 32 hodín prezenčne a 8 hodín dištančne.

Trvanie vzdelávacieho programu:

najviac 10 mesiacov.

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov, kariérový stupeň, kariérová pozícia:**Kategória pedagogických zamestnancov:**

učiteľ

Podkategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ pre primárne vzdelávanie (učiteľ prvého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy),

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy),
- učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie.

Kariérový stupeň:

- samostatný pedagogický zamestnanec,
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,
- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

Kariérová pozícia: -

Vyučovaci predmet: slovenský jazyk a literatúra, hudobná výchova a umenie a kultúra.

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu učiteľa v uvedených podkategóriách, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na vyučovanie predmetu slovenský jazyk a literatúra, hudobná výchova, umenie a kultúra v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorý má absolvovaných aspoň šesť mesiacov pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 9 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Spôsob prihlasovania: písomná prihláška na kontinuálne vzdelávanie podpísaná uchádzačom.

Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:

Riaditeľ školy na prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa. Riaditeľovi školy potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Ak riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania vzdelávacieho programu:

Vzdelávací program sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred účastníkmi vzdelávania a lektorom aktualizácie vzdelávania.

Požiadavky na ukončovanie vzdelávacieho programu

1. Účasť najmenej 80 % z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania.
2. Splnenie všetkých úloh z dištančnej formy vzdelávania.
  - Úspešné vykonanie záverečnej prezentácie. V obsahu prezentácie sa očakáva hodnotenie jednej zrealizovanej vyučovacej hodiny a jej prípadných korekcií zameraných na využitie interpretácie literárneho alebo hudobného diela s uplatnením zážitkových a aktivizujúcich metód vo forme powerpointovej prezentácie, v rozsahu cca 10 - 15 snímok.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Personálne zabezpečenie:

Lektori vzdelávacieho programu: učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie, vysokoškolský učiteľ, učiteľ s najmenej prvou atestáciou s aprobáciou slovenský jazyk a literatúra, hudobná výchova, estetika, učiteľ primárneho vzdelávania. Lektori musia spĺňať podmienky čl. 2 bodu 12 Smernice č. 18/2009-R.

Garant vzdelávacieho programu: **PhDr. Ingrid Nosková, PhD.**, učiteľka pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou a s aprobáciou slovenský jazyk a literatúra, Metodicko-pedagogické centrum, regionálne pracovisko Banská Bystrica, Horná 97. Garant spĺňa požiadavky § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z v znení neskorších predpisov.

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie:

Financovanie vzdelávacieho programu:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatiach bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne zabezpečenie:

Prezenčné vybavenie (tabuľa, flipchartový papier, fixky, CD prehrávač).

Učebné zdroje (študijné texty, pracovné listy) k jednotlivým modulom a témam budú spracované garantom vzdelávania.

Literatúra k jednotlivým modulom a témam bude účastníkom odporúčaná lektormi vzdelávania.

Technické a informačné zabezpečenie:

Notebook, dataprojektor.

Návrh počtu kreditov:

Spolu 10 kreditov.

8 kreditov za rozsah vzdelávania, 2 kredity za spôsob ukončenia vzdelávania.